

5° *Propositi*, quod leve esse non debet, neque tantum ad vitanda lethalia, sed etiam ad venialia saltem plene deliberata et ad ea minuenda, quantum fieri potest, quæ ex fragilitate et negligentia committimus.

Finis imponitur recitando semel *Pater et Ave*.

§ X.

De decubitu.

28. Discussionem animæ facta, præparet se sacerdos ad conveniens somnum honeste capiendum: « In pace in idipsum dormiam et requiescam (1). » Cum cordis tranquillitas per animæ sinceram contritionem redierit, nihil impedit quominus secure et confidenter in Deo corpori requiem concedamus. Itaque recitatis nocturnis precibus, non ommittat presbyter B. Mariam Virginem, Angelum custodem et patronos suos orare: petat sibi a Christo Jesu et a Maria matre sua benedici; frontem, pectus et os aqua lustrali et crucis signo muniat devote, et in lectulo ad quiescendum, Dei præsentia in mentem revocata, honeste se componat. Juvat per recitationem psalmi *Miserere* somnum carpere; juvat ante somnum mentem occupare eorum cogitatione, quæ legimus ad meditationis materiem matutinæ

(1) Psalm. iv, 9.

parandam. Quod si tentatio quædam vel ante somnum vel per noctem, nobis vigilantibus, adveniat, oratione vel Christi passionis memoria, statim repellatur.

II.

Pro qualibet hebdomada, mense et anno.

§ I.

De Confessione sacramentali.

1. Hoc salutis sacramento ecclesiastici et religiosi viri non minus ac laici Christi fideles indigent: datum est enim omnibus ad animæ morborum remedium, et veluti secunda post naufragium salutis tabula. Quis medico non indigeat, cum tam frequenter in morbos, ex naturali animæ fragilitate incidamus? Cum vero sacerdotes quotidie incruentum altaris sacrificium celebrent, nec raro ad alia sanctissima exercenda munia et ad sacramenta conferenda vocentur, potiori adhuc ratione hoc tam saluberrimo sacramento, ac frequentius quam laici uti debent. Decet sane ipsos integerrima animæ puritate vivere ac jugiter esse, quam nunisi efficacitate et frequenti pœnitentiæ sacramenti usu paullatim adipisci fas erit. « Sunt tamen, qui nimis raro utuntur hoc salutari remedio et ideo cadunt; dicunt et non fa-

ciunt (1); » quid mirum si frigidam ducant vitam, si, quam incolunt, terra, spinas proferens et tribulos, *reproba sit et maledicto proxima* (2)? »

2. Si ergo suæ saluti student, si grati Deo esse volunt, si tot indulgentiarum thesauris privari nolunt, ad quas lucrandas hebdomadaria ad minimum requiritur confessio; singulis saltem hebdomadis ad sanctum tribunal sacerdotes accedant, eoque lavacro refrigerentur. Dicimus singulis hebdomadis, nisi alia ex ratione pœnitentiæ sacramentum ad Missæ sacrificium conficiendum, sit de necessitate alioqui præceptum. Attamen ut cum fructu sacramentum hujusmodi percipiatur, operæ pretium ducimus in presbyterorum mentem utilissimas aliquas regulas revocare, ex quarum oblivione fit, ut nihil fere ex eo fructus in animam effluat.

3. 1° *De confessarii electione.* — Habeant sacerdotes, quod aliis suadent, stabilem aliquem et specialem suæ animæ ducem, qui dirigat, consulat, hortetur, erigat; eique omnes cordis sui latebras magna cum fiducia aperiant; nec, sicut puerorum vel aliquorum etiam adultorum mos est, huc illuc divertant ad incertum et instabilem sacerdotem, quasi vereantur ne ab eo qui sint dignoscantur. Medicus est confessarius, qui omnes

(1) Matth. xxiii, 3.

(2) Ad Hebr. vi, 8. — Stat. dioc. leod. Tit. 1, c. 2. a. 1.

animæ infirmitates cognoscere debet, ut cuique opportuna valeat applicare remedia.

4. 2° *De confessarii qualitatibus.* — Confessarius talis non sit qui animæ dux esse non possit. Quapropter morigerus imprimis, bonæ notæ et virtutis ac sanctitatis amator sit, vir doctus æque ac pius, zelo non modo animarum in genere, sed animarum sacerdotum fretus; ille sit potissimum qui magna libertate, absque timore aliquo et sine ullo humano respectu sacerdotem monere sciat, eum instruere, eique munia sua atque officia libere revocare. Quod si talis sit qui contentus revelationem peccatorum audire, pœnitentia sacramenti imposita, remissionem culparum impertiatur; sciat presbyter vel ei animam addere, ut aliter agat, vel, si opus est, relinquere, ut meliorem ducem animæ eligat.

5. 3° *De animæ dispositione.* — Magna et diligentissima cum præparatione ad pœnitentiæ tribunal presbyteri accedant, non ex usu atque habitu, ne confessio nulla sit, sin minus sacrilega. Ideoque animæ contritionem per diversa supernaturalia motiva ciere satagant, postquam accurato examine conscientiae noxas suas mente ordinate perviderint. « Pœnitentiam certam, inquit alicubi Augustinus, non facit nisi odium peccati et amor Dei... Salvatur peccator quia dolet: liberatur quia pœnitet. »

6. 4° *De peccatorum confessione.* — Nec ducant in *animum* sacerdotes satis esse, si tres quatuorve vulgares noxias, fere semper easdem *aperiant*. Profecto sacramenti necessitas non aliud expetit, aliud vero sanctitatis sacerdotis necessitas exquirat, aliud ad hanc sanctitatem acquirendam directionis necessitas. Videant igitur quæ contra sui status officia deliquerint et *aperiant*; ne taceant si tempus illis concessum lucro apponere neglexerint, si studiis et solitudini exacte non vacaverint, si infirmorum et pauperum debitam curam non gesserint, si male vel negligenter sacramenta administraverint, si templi et eorum quæ ad cultum pertinent decorem et munditiam non custodierint, si quid circa Missarum sacrificia contra justitiam peccaverint, si inutilibus visitationibus vel itineribus sæpius, ac par est, a suis ministeriis abfuerint, si convivia, ludos et comotationes amaverint, si ex lucro, ex vanitate ex proprio amore egerint, si prodigi fuerint vel avari, si nimis familiares se præbuerint etc. Nec noxiarum causas *aperire* negligant, quas si confessarius nesciat, apta non poterit indicare remedia, unde fit, ut in iisdem culpis perpetuo contabescamus.

7. 5° *De confessionis qualitatibus.* — Ad fructum capiendum, confessio sit *humilis*, ut illa David coram Nathan, Magdalenæ ad Christi pedes provolutæ et Publicani in tem-

plo; sit *simplex* quin noxas nostras excusamus, Adæ more et Evæ parentum nostrorum, qui hac de causa damnati fuerunt: non ergo fragilitati nostræ culpas tribuamus sed malitiæ et ignaviæ; sit *brevis*, ut nempe non inutiles seramus sermones, qui ad rem non faciunt, vel culparum gravitatem injuste minuunt; sit *clara* sine ambagibus et æquivocis verbis, quæ confessarium decipiunt et pœnitentis animam vulnerant; sit *integra* prout Concilium Tridentinum præcipit, nec attendamus ut a confessario interrogemur; sit *verecunda*, quia erubescencia ipsa, inquit Augustinus, partem habet remissionis; sit denique *fidelis*, ita certa ut certa, dubia ut dubia enunciemus.

8. 6° *De satisfactione.* — Confessionem peccatorum pœnitentia sequatur, non illa quidem tantum, quæ nunc temporis in sacro tribunali a Dei ministris imponitur, quamque norunt sacerdotes ad integrum expiationis debitum diluendum et extinguendum satis non esse, sed alia eaque gravior, quam sponte suscipiamus. Ideo sæpe corpus et animam affligere et conterere opus est, vel per pia opera, maxime per elemosynam, per indulgentiarum lucrum, per sacramentorum frequentem perceptionem hoc debitum solvere, ne nimium quid restet in alia vita infeliciter et ægre luendum.

9. 7° *De confessionis fructu.* — Unde fit,

ut post tot pœnitentiæ sacramenta recepta, nullum vel fere nullum fructum capiamus, iidem semper simus, nullos eliciamus conatus ut meliores fiamus, ut vitia quædam eradicemus, ut virtutum quosdam actus exerceamus? Inde profecto est quod supradictas regulas non adamussim sequamur, quod ducis et medici nostri consiliis et monitis non obtemperamus, nec totis viribus firmaque voluntate ad defectuum animæ et peccatorum emendationem intendimus. Efficiamus igitur imprimis ut voluntas nostra absolute et firmiter Dei gratiæ cooperare velit; deinde expetamus a duce animæ nostræ efficacia media, quibus in occasione relabendi positi non corruamus; precibus denique Dei bonitatem flectamus, ut nostræ infirmitati propitius abundantiores gratias largiatur.

§ II.

De mortificatione aliqua vel pio opere exercendo.

10. Quamvis nulla dies sine linea præterire debet, et quotidie bona opera agere necesse est atque in mortificationis virtute exerceri, semper enim mortificationem Jesu in corpore nostro circumferre debemus; præstat tamen ut unus vel alter specialis dies in hebdomada constituatur, quo designatum aliquod pium opus, vel determina-

tus pœnitentiæ actus fiat. Jam a primis Ecclesiæ exordiis atque ab apostolico tempore in more fuit, ut die veneris in honorem Jesu Christi redemptoris nostri in cruce passi, et die sabbati in honorem B. Mariæ Virginis matris Dei jejunium servaretur, atque ab esu carniū abstinere. His potissimum diebus, qui Deum fervide colunt cordi habuerunt per eleemosynas, vel alia pia opera pauperibus vel religioni inservire. Hi mores temporum injuria paulisper deferbuerunt: jam vix in pluribus Europæ regionibus et alibi, abstinentia a carnibus feriæ sextæ servatur, et Pastoribus Ecclesiæ necesse fuit, quamplurimum ad vitanda peccata, dispensatione populos a gravi obligatione levare. At nostrum est primitivas Ecclesiæ regulas, primosque mores, quantum fieri potest, servare, aliisque virtutis et abstinentiæ exemplo esse. Sacerdotes igitur hortamur ut, pro viribus, hos tam sanctos dies eligant ad pia exercenda opera, ad abstinentias vel alias corporis afflictationes sibi præ ceteris imponendas, ut divinæ justitiæ satisfaciant, eamque erga tepidos Christi fideles placatam habeant.

§ III.

De Patrono mensis eligendo et colendo.

11. Est unicuique nostrum, ut credimus, tutelarum angelus, quem Deus concessit, cuius animæ nostræ salutem commisit: ipse vias nostras custodit, atque in manibus nos portat, ne forte ad lapidem pedem nostrum offendamus (1); hoc tamen non vetat quominus et alios eligamus patronos, sicut in multis religiosis familiis, in seminariis ecclesiasticis, in B. Mariæ Virginis sodalitatibus usus invaluit, ut mensis initio sanctum vel angelum patronum seligant, cujus festivum diem eo mense Ecclesia concelebrat. Hujus consuetudinis ratio sine dubio est, ut « multiplicatis adjutoribus et intercessoribus, facilius quæ optamus impetremus et cœlestia regna adipiscamur. »

12. Hunc sanctum morem ac pium ne sacerdotes Dei negligant, qui potiori ratione auxiliis indigent, ut in via salutis dirigantur aliosque uberrime ducant.

Itaque: 1° die ultima mensis a Deo precibus impetremus, ut initio sequentis mensis sorte electum specialem nobis patronum præbeat, qui potenti sua intercessione apud ipsam, quæ salutis nostræ necessaria videntur, certissime obtineat.

(1) Psalm. xc, 12

2° Initio mensis hunc patronum devote et reverenter suscipiamus, tamquam a Deo concessum, eique, cum primum per tempus licuerit, nos nostraque commendemus, ut omnia prospera per eum et in animæ bonum occurrant.

3° Ne semel vel bis in die eum invocare omittamus, ferventiorique modo ubi adversitates, pericula, tentationes quieti et animæ salutis adversentur. Vespere autem ante cubitum, sicut Jacob ab angelo, ab eo benedicti petamus.

4° Diem ejus festum specialibus devotis operibus præveniamus et deinde summo honore celebremus. Sed eo die potissimum ne eum rogare cessemus, ut majorem in dies animi fervorem pro nobis exoptulet, Deoque preces et desideria nostra quotidie offerat. Nec diffidamus quominus ipse nobis in omnibus propitius futurus sit, si studiose ad eum confugiamus.

§ IV.

De menstrua spiritus recollectione.

13. Qui suæ salutis æternæ et perfectionis curam habent, diem unum in mense seligunt, quo ab omnibus aliis temporis occupationibus et divagationibus, quantum fieri potest, expediti, suæ animæ negotiis liberius et tranquillius vacent. Hic mos menstrua

spiritus recollectio dicitur, quæ vel publice vel privatim fieri consuevit. Quam utilis hæc vacationis dies ad animæ profectum sit, nemo est qui non videat, quo enim frequentius ad nos ipsos considerandos revertimur, atque ad intimiorem cum Deo unionem fovendam redimus, eo melius ac facilius Deum nosque cognoscimus, atque media colendæ virtutis invenimus, denique ad extirpanda vitia, ad defectus corrigendos, ad augendum in nobis charitatis ardorem aptiores invenimur.

14. Harum recollectionum tres igitur fines invenio: 1° quæ bona a Dei misericordia et bonitate accepimus, nostraque erga eum officia recolendi; 2° spiritum nostrum sacerdotalem renovandi; 3° animas nostras diligentius ad mortem parandi ac disponendi. De unoquoque horum finium pauca hîc sunt adnotanda.

1° *De memoria beneficiorum Dei nostrorumque officiorum.* — Quamvis omnibus vitæ momentis Dei beneficia et nostra erga eum officia præ mente habere debemus, valde tamen juvat quiete et tranquille singulis semel mensibus de iis cogitare, ut ea melius cognoscamus et intimius cordi insculpamus; sterilis enim et theoretica, ut ita dicam, cognitio satis non est, nisi et videamus quomodo ex his vita nostra dirigi et perfici debeat: « Convertere anima mea in requiem

tuam, quia Dominus benefecit tibi (1). » Profecto magnis Deus beneficiis ac donis nos cumulavit, ad bene agendum impulit, et adjuvit; his ergo consideratis, convertamur nos ad nosmetipsos, ingrediamur intima cordis nostri, videamus quid egerimus et quid restet agendum, atque ex hac consideratione robur in nobis erit ad perseverandum in bonis operibus, et requiem a laboribus ac tranquillitatem inveniemus.

15. 2° *De spiritus renovatione.* — Spiritus ecclesiasticus in his recollectionibus est renovandus: « Renovamini spiritu mentis vestræ, et induite novum hominem, qui secundum Deum creatus est in justitia et sanctitate veritatis (2). » En ecclesiastici et religiosi viri spiritum, spiritum inquam Christi, cujus sectetur opera, quæ justitiæ et sanctitatis opera sunt. Ex fragilitate vel ex negligentia fortasse per mensem non semper hæc opera perfecimus, in multis erravimus, cor nostrum in vanitates diffluit et insanias falsas; quidquid mali patravimus pœnitentiæ operibus diluamus, atque propositorum renovatione et confirmatione corrigamus. Cogitationes omnes, desideria, verba et actus nostros in examen vocemus, ut capiti nostro et duci Christo ea conformemus: « Si quis enim spiritum Christi non

(1) Psalm. xiv, 7.

(2) Ad Eph. iv, 23.

habet, hic non est ejus (1). » Hortemur nosmetipsos atque ex Dei et cum Dei gratia animum ad melius agendum sumamus, ut ex hac recollectione spiritus meliores et fervidiores effecti, populus in nobis ministros Dei fideles miretur.

16. 3° *De præparatione ad mortem.* — « Estote parati, inquit Christus, quia qua hora non putatis Filius hominis veniet (2). » Necessè est ergo, ut omni horæ momento mori parati simus, et ad nostrorum operum Deo rationem reddendam. Hoc sane fiet si sæpe repetamus: « Quotidie morior. » Attamen die recollectionis menstruæ, tranquillo et quieto animo in solitudine constitutis facillimum erit mortis cogitatum menti imprimere, ut ex ea actiones nostræ dirigantur et conscientia purior reddatur. Qui attento et constanti animo singulis mensibus morti se disponit, ut sine timore eam expectet, id sane eo mense faciet quo eum, non certe imparatum, mors aggredietur; quare ex his non erit quibus mors ut fur advenit: « Beati servi illi, quos cum venerit Dominus invenerit vigilantes (3). »

17. 4° *De recollectionis praxi.* — En brevibus hujus recollectionis methodum, sive privatim, sive publice fiat.

a) Præter horam consuetæ matutinæ me-

(1) Ad Rom. vii, 9.

(2) Matth. xxiv, 44.

(3) Luc. xiii, 37.

ditioni assignatam, alia hora meditationi detur, cujus argumentum de Christi virtutibus aut mysteriis, vel aliud Ecclesiæ solemnitatibus consonum erit.

b) Alia hora conferentiæ de officiis et virtutibus ecclesiasticis audiendæ vel lectioni piæ concedatur, necnon considerationi cujus subjectum sit mors, vel ea quæ ad bene nos morti parandos conferunt.

c) Convenit ut hac die aliquid ex Statutis diœcesanis, ex libro *Imitationis Christi*, atque ex Evangelii speciali modo prælegatur.

d) Fiat diligentior conscientiæ discussio ab ultima recollectione menstrua, ut cum more solito ad pœnitentiæ tribunal accedemus, exactior et ferventior fiat confessio.

e) In libello papyraceo sive lumina a Deo recepta, sive proposita de novo concepta notentur, ut unum mensem cum alio conferamus, et videamus utrum in spiritu profecimus.

In genere toto die preces ad Deum multiplicemus, ut quæ nostro statui congrua sunt abunde largiatur.

§ V.

De Conferentiis ecclesiasticis.

18. Ad conservandam augendamque pietatem et scientiam ecclesiasticam, optimus

invaluit in diœcesibus usus, ut singulis mensibus, saltem in civitatibus, et binis quoque mensibus ruri, ecclesiasticæ conferentiæ inter sacerdotes instituerentur, quæ designatas quasdam quæstiones agitent de Scriptura sacra, de dogmatibus theologicis, sed maxime de theologia morali et de ministerii sacri praxi. Harum conferentiarum finis est, ut sacerdotes sese invicem ad sanctimoniam et scientiæ theologicæ adeptionem excitent, statuta diœcesana et mandata episcopalia adamussim adimplere curent, sicque ministerii sacri praxis uniformior fiat, atque in clero pretiosa illa animorum unio vigeat, quam Christus Dominus discipulis suis tantopere commendavit (1).

19. Quantum in ecclesiasticum emolumentum hujusmodi conferentiæ cedant, ubi recte, rite et diligenter fiant, cuicumque evidentissime patet. Ideo quoniam ad eas cum fructu peragendas optimæ et accuratissimæ regulæ in Statutis diœcesanis passim traduntur, non est cur eas persequamur, sed contenti erimus sacerdotes hortari, tum ut ab iis frequentandis nullo sese sub prætextu eximant, tum ut rite et diligentissime omnia ac serio exequantur, quæ in ejusque diœceseos statutis commendantur et præcipiuntur. Scientia et pietas conservandæ et exercitio roborandæ sunt, necnon

(1) Statut. diœc. leod. Tit. 1, c. 2, a. 2.

per tot sacerdotum communionem, exemplum, et mutua lumina augendæ, ut reverasimus civitas illa super montem posita, ut Christus docuit, et lucerna super candelabrum, quæ luceat omnibus qui in domo sunt.

§ VI.

De Anniversaria die Sacerdotii recepti.

20. Inter homines etiam paganos antiquissima viguit consuetudo diem uniuscujusque natalem solemniter celebrandi, quo mundo et hujus vitæ miseriis ac morti nati sunt. At alius est in Ecclesia christiana mos diem scilicet natalem duplicem peragendi; vel quo Deo per baptismum renascimur, vel quo mundo et huic terræ demortui, Deo vivere incipimus et cœlorum beatis connumeramur. Medius inter hos duos natales dies, alter est specialis pro iis qui religiosis familiis nomen dederunt, alter pro Dei sacerdotibus. Religiosarum familiarum adepti diem anniversarium solemnem habent, quo, nuntio dato Ægypto et hujus mundi bonis, religiosa vota emisissent, quibus perfectius cum Deo vivere cœperunt. Sacerdotes vero summo cum gaudio diem prosequuntur, quo in sortem Domini vocati, sacros sacerdotii ordines susceperunt, ut soli Christo ejusque divinæ missioni viverent, pro eoque ad mortem usque laborarent.

21. Convenit ergo, ut hæc anniversaria dies solemnibus sacerdotibus sit; hæc enim potissimum memoriæ revocat insigne Dei vocationis ad statum ecclesiasticum benefactum, præcellens dignitatis sacerdotalis munus nobis collatum, sublimia jura et officia nostra, denique promissa quæ hac die sponte pronuntiavimus. Frequenter hæc meminisse juvabit: die autem sacerdotii recepti anniversaria, melius menti occurrent.

Propterea en quæ facile ad hanc diem recolendam ab omnibus peragi possunt:

1° Pervigilio præcedenti particularis aliqua corporis afflictatio ex. gr. jejunium sponte fiat, tum ad noxias expiandas, quas contra Deum ex infidelitate vocationi nostræ patravimus, tum ad Dei bonitatem erga nos benigniorem reddendam. Fiat etiam diligentior noxarum exomologesis, ut puriores die sequenti coram Deo sistamus.

2° Mane anniversarii diei statim e somno expergefacti magno cum affectu talarem quam induimus vestem deosculemur, et recitatione hymni ambrosiani *Te Deum*, gratias Deo quamplurimas habeamus.

3° Meditationis matutinæ argumentum sit vocationis et status nostri dignitas, in eaque grati animi affectus, gaudii, doloris et voluntatis proposita melius in posterum a gendi eliciamus.

4° Sacrificium Missæ majori cum devotione et solemnibus, si id fieri possit, concelebratur, ad gratias Deo agendas, sanctosque angelos et patronos nostros invocandos, ut Deo nobiscum gratias referant.

5° Post Missæ sacrificium, coram Christo quem in sinu gestamus, vota clericalia singillatim renovemus, quæ coram Episcopo consecratore olim emisimus. Hæc votorum promissorumque renovatio gratissima Deo est, quia per eam bonam nostri perseverandi voluntatem hilares ostendimus, atque probamus nulla nos ratione de statu nostro tædere, quin imo potissimum cordi habere ac velle iterum atque iterum in illum ingredi, si hactenus non fecissemus.

6° Denique per diem animi lætitiâ de magno hoc dono ostendamus, atque a prandio saltem per horæ quadrantem Christum Jesum in eucharistiæ sacramento absconditum invisamus, ut iterum ei agamus gratias, quod tot bonis, tantisque thesauris ditaverit, atque in fine rursus hymnum *Te Deum* recitemus.

§ VII.

De Exercitiis Spiritualibus annuis.

22. Præter uniuscujusque mensis perbreves animi recollectiones, ad ecclesiastici et religiosi ordinis dignitatem et sanctimo-

niam servandas maxime conducunt annua exercitia spiritualia, nempe longior, quinque ad minimum dierum recollectio. Ex quo Deo optimo maximo placuit S. Ignatio Soc. Jesu Fundatori et Patri methodum et ordinem, necnon aptas regulas, ad hæc spiritualia exercitia tradenda et facienda supernaturali ratione suggerere, compertum sane est quale quantumque emolumentum cujuscumque conditionis et status christianis fidelibus in toto terrarum orbe diffusis, mirabiliter attulerint. Neminem latet quanti Romani Pontifices et Episcopi illustresque viri hæc exercitia fecerint, quotque cumnaverint privilegiis, et quanto studio adlaboraverint, ut in dies eorum usus frequentior esset.

23. Statuta diocesana passim sacerdotibus secularibus ea commendant, et volunt ut si non semel in anno, saltem secundo et ad summum tertio quoque anno ab omnibus indiscriminatim fiant, ne hoc tanto priventur emolumento, eorumque spiritus reparetur, animus a vitiis et defectibus abstergatur, rectaque vivendi forma, juxta normam a Christo traditam, confirmetur. Religiosarum familiarum viris fere vulgo mos est quotannis his exercitiis vacandi: huic consuetudini religiosus fervor tribuitur, religiosæ disciplinæ observatio et ordo; proindeque cessat hos religiosos ordines

reformandi necessitas, quæ sæpe antiquitus extabat, cum religiosa observantia paullatim dilabebatur. Itaque juxta supremorum Pastorum vota agere arbitramur, si presbyteris enixe commendemus, ut quotannis, quantum fieri possit, hoc divino ipsi parato convivio roborentur, huic igni sese admoveant, ut calefiant.

24. Non est hic cur methodum vel hæc exercitia tradendi vel faciendi commemoremus, cum innumeri prostent qui hæc docent libri, quorum primus, et fortasse unicus manibus terendus, est ipse S. Ignatii liber. At operæ pretium est perbreves aliquas hic colligere regulas vel monita, ut cum fructu spiritualia exercitia peragantur.

1° Incepturus, sive privatim, sive publice, hæc exercitia sacerdos præpropere a quibuscumque exterioribus occupationibus se expediat.

2° Nec internis angustiis et sollicitudinibus angi se sinat, quæ requiem nullam serio meditati relinquunt, atque obstant quominus Deum loquentem audiat.

3° Exercitia peragat vero et sincero se corrigendi desiderio, in virtutibus proficiendi, nec non adamussim Dei voluntatem exequendi, quam suis conatibus et precibus inquirat.

4° Præscriptam methodum ad varia exercitia ordine perficienda exacte sequatur,

quia inde uberior quamplurimum fructus pendet.

5° Nulla ex ratione, nulloque sub prætextu silentium frangat, solitudinem amet, et si fieri possit recreationibus omnino abstineat; si fieri non possit, tempus honestis recreationibus et colloquiis assignatum, sancte transigat, non de inutilibus colloquendo, et potissimum verba vitando, quæ utcumque charitatem lædunt.

6° Quæ proponuntur veritates serio meditari conetur, atque ex iis solidum eliciat fructum ac proposita, quæ in libro papyraceo inscribat, ut ex his deinde sacerdotalis vitæ sibi propriam methodum conficiat.

7° Habeat certum spiritus Directorem, quem interdiu consulat, cui generalem ab ultima suarum culparum confessionem faciat. Attamen sine ulla animi perturbatione ad hanc se præparet, nec vanis se angi scrupulis sinat, postquam legitimam suorum errorum remissionem obtinuerit, neve putet tamen bonam aliquam confessionem unicum exercitiorum esse fructum.

8° Ideo juxta proposita argumenta, examina quotidie vitæ suæ instituat, causas noxarum inquirat, remedia provideat, sive ut se emendet, sive ut sacerdotii virtutes enixius exerceat.

9° Tempus liberum utiliter impendat, sive

ad confessionem parandam, sive ad propositas veritates recolendas, sive ad Ss. Eucharistiæ sacramentum invisendum.

10° Reliqua si quis singillatim dignoscere cupiat, parvum opusculum consulat, cui titulus: « Manuel du Prêtre en retraite » du P. Valuy S. J.

CAPUT III.

DE INTERIORI ET PERFECTIORI VITA A SACERDOTE IN CHRISTO AGENDA.

1. Hactenus de communi sacerdotali vita egimus, de ea quam omnes necessario persequi debent, ut Christi ministri sint et ad ejus missionem perficiendam summopere studeant. At hæc satis ne sunt? potest ne sacerdos hæc ipsa opere complere, nisi vita interiori atque perfectiori in Christo et cum Christo vivat? quem etiam fructum ex his omnibus vel virtutibus vel laboribus retrahat, nisi in Christo et cum eo interiori animo vivere conetur? Apostoli per totam noctem laborantes, nihil cœperant: cur? nonne quia Christus aberat? eo autem adveniente, in nomine ejus rete laxaverunt, et magna piscium copia capta fuit. Ceterum Christus ipse id nobis docuit: « Ego sum,